

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser

ÅRSBERETNING 2011

FORORD	4
ORGANISATORISKE FORHOLD	5
MEDARBEJDERE	6
FORSKNING	9
PUBLIKATIONER	12
PEER-REVIEWED UDENLANDSKE ARTIKLER	12
PEER-REVIEWED UDENLANDSKE ARTIKLER, OVERSIGTS	13
POPULÆRVIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER	13
BØGER / BIDRAG TIL BØGER.....	13
DEBAT / KOMMENTAR.....	14
KONFERENCER OG ØVRIGE AKTIVITETER	15
VIDENSKABELIGE FOREDRAG	15
POPULÆRVIDENSKABELIGE FOREDRAG	16
DELTAGELSE I MØDER/SYMPOSIER.....	17
POSTERS	17
FORSKERUDDANNELSE	19
PRÆGRADUAT UNDERVISNING	20
POSTGRADUAT UNDERVISNING	20
DVD / HJEMMESIDE / MANUAL.....	23
STUDIEBESØG	23
GÆSTEFÖRELÆSNINGER.....	24
DELTAGELSE I RÅD, NÆVN, UDVALG OG NETVÆRK	26
ØVRIGT	28
PEER-REVIEW	28
BEDØMMELSESUDVALG.....	28
REDAKTIONELT ARBEJDE	28
GÆSTER.....	29
SUPERVISION / VEJLEDNING.....	29

Forord

Forsningsklinikken for Funktionelle Lidelser og Psykosomatik (FFL) er en afdeling under Hoved-Neuro-Centret på Aarhus Universitetshospital.

Målgruppen for FFLs arbejde er patienter, der præsenterer medicinsk uforklarede eller funktionelle fysiske symptomer, dvs. fysiske symptomer, der ikke kan forklares ved kendte konventionelt definerede somatiske lidelser. Det drejer sig f.eks. om kronisk træthedssyndrom, fibromyalgi, irriteret tyktarm, kronisk whiplash, kroniske rygsmerter og udbrændthed. Disse lidelser er hyppige i alle kliniske sammenhænge, og de kan være meget invaliderende for patienterne og udgør en væsentlig økonomisk belastning for sundhedsvæsenet og samfundet i øvrigt.

Afdelingens forskningsaktiviteter tager udgangspunkt i en tværfaglig tilgang til de funktionelle lidelser, idet de anskues ud fra såvel en psykiatrisk/psykologisk, en somatisk og en kulturel og social vinkel.

FFL har 2 hovedforskningslinjer; en klinisk linje og en mere grundvidenskabelig linje. Den kliniske linje består bl.a. af evidens- og teoribaseret udvikling af behandlingsmetoder til behandling af funktionelle lidelser. Dette foregår dels i specialiseret regi, dels igennem uddannelse af praktiserende læger til selv at varetage behandlingen af patienterne (TERM-modellen).

Desuden har FFL udviklet diagnostiske hjælpemidler og screeninginstrumenter til ikke-psykiatriske læger, og der arbejdes intenst med at forbedre og udvikle valide diagnoser inden for området.

Der er lavet epidemiologiske undersøgelser af forekomsten af funktionelle lidelser og forbrug af sundhedsydelse, betydningen af funktionelle lidelser for sygdomsmeldinger samt forbrug af sociale ydelser.

Den grundvidenskabelige linje består bl.a. af forskning i sygdomsadfærd og selvoplevet helbred hos patienter med funktionelle lidelser, neurobiologiske og neuropsykologiske forhold mv.

Forsningsklinikken har siden 2005 modtaget patienter til behandling og udredning. Behandlingen foregår aktuelt som kognitiv adfærdsbehandling i grupper samt ACT (Acceptance and Commitment Therapy) i grupper. Derudover indgår medicinpræparatet, Ipramin, i en del af behandlingen. Forsningsklinikken samarbejder med en bred vifte af nationale og internationale forskningsinstitutter, kliniske afdelinger, sociale sektoren, praktiserende læger mv.

Organisatoriske forhold

Forskningsklinikken hører under Neuro-Hoved-Centret på Aarhus Universitetshospital. Afdelingen ledes af professor, ledende overlæge, dr. med., ph.d., Per Fink. Den kliniske del ledes endvidere af overlæge Nils Balle Christensen og overlæge Emma Rehfeld. Afdelingen er tilknyttet Aarhus Universitet, Klinisk Institut, via professorat og lektorater.

Medarbejdere

Ledelse

Per Fink, professor, ledende overlæge, ph.d., dr.med.
Dorthe Kondrup, lægesekretær, administrativ leder.

Videnskabeligt og klinisk personale, ordinært aflønnet

- Emma Rehfeld, cand.med., overlæge
- Nils Balle Christensen, cand.med., overlæge
- Andreas Schröder, cand.med., ph.d.
- Johanne Liv Agger, cand.med.
- Sanne Wissing, cand.med.
- Lisbeth Frostholm, cand.psych., ph.d.
- Trine Eilenberg, cand.psych. ph.d.-stud.
- Eva Ørnbøl, cand.scient.
- Louise Margrethe K Nielsen, cand.psyk.
- Susanne Brogård Carlsen, cand.med.

Videnskabeligt og klinisk personale, fondslønnet

- Lone Fjorback, cand.med., ph.d.-stud.
- Tina Carstensen, cand.psych., ph.d.-stud.
- Annemette Bondo Lind, cand.mag., ph.d.-stud.
- Charlotte Ulrikka Rask, cand.med., ph.d.
- Lene Hardt Sanchez Toscano, cand.med.
- Christel Tarber, cand.mag., ph.d.-stud.
- Mimi Mehlsen, cand.psyk., ph.d.
- Majbritt Mostrup Pedersen, cand.psyk., ph.d.-stud.
- Heidi Berg Nielsen, cand.psyk.
- Hans Jørgen Hansen, lic.odont, MPH-stud.
- Jakob Linnet, ph.d., cand.psyk.aut.
- Line Holger Pedersen Gilibert, cand.psyk.aut.
- Louise Due, cand. psyk.
- Hanne-Lise Falgreen Eriksen, ph.d., cand. psyk.

Teknisk administrativt personale, fonds- og ordinært aflønnet

- Malene Skjøth, professor- og forskningssekretær.
- Lena Bering, kursus- og forskningssekretær.
- Maiken Back, lægesekretær
- Christina Skou, lægesekretær
- Bente Dahl, lægesekretær
- Theis Andersen, application manager

Anden faggruppe

- Bente Nymark, socialformidler
- Anne-Dorte Lange, socialfaglig konsulent, formidlingsmedarbejder

Studerende

- Elisabeth Lundsgaard Skoven, stud.med.
- Ditte Hoffmann Jensen, stud.psyk.

Eksterne

- Adjungeret professor John Weinman

Klinik

Fra 2005 har afdelingen haft en begrænset forskningsbaseret klinisk funktion.

I 2011 modtog klinikken 514 henvisninger, og 215 patienter gennemgik en forundersøgelse samt diagnostisk interview.

Klinikken har i betydeligt omfang givet råd og vejledning vedrørende konkrete patienter til læger og sociale myndigheder.

Forskning

Behandling af multi-organ bodily distress syndrome. Et dobbelt-blindet placebokontrolleret forsøg af effekten af Imipramin (STreSS-3)

Hovedansvarlig: Agger JL., cand.med.

Behandling af multi-organ bodily distress syndrome. Et randomiseret kontrolleret forsøg af effekten af Acceptance and Commitment Therapy anvendt som hhv. gruppeterapi eller workshop overfor standardbehandling (STreSS-4)

Hovedansvarlig: Agger JL., cand.med.

Behandling af patienter med helbredsangst. En randomiseret, kontrolleret undersøgelse af gruppeterapi (Acceptance and Commitment Therapy) sammenlignet med en venteliste.

Hovedansvarlig: Eilenberg T., cand.psyk. ph.d.-stud.

Mindfulness-baseret kognitiv terapi til patienter med funktionelle lidelser – en randomiseret kontrolleret videnskabelig undersøgelse.

Hovedansvarlig: Fjorback L., cand.med., ph.d.-stud.

Effekten af en psyko-educativ dvd og kortvarig psykologisk intervention efter akut whiplash traume.

Hovedansvarlig: Pedersen MM., cand.psyk., ph.d.-stud.

Oplevelse og håndtering af stress/belastning i hverdagen og igennem livshistorien blandt patienter med funktionelle lidelser – før og efter ny behandling.

Hovedansvarlig: Lind AB, cand.mag., ph.d.-stud.

Overser læger fysisk sygdom når diagnosen funktionel lidelse stilles? Et opfølgingsstudie.

Hovedansvarlig: Schröder A., cand.med., ph.d.

E L Skovenborg, stud.med.

Italesættelsen af funktionelle lidelser mellem læge og patient.

Hovedansvarlig: Tarber C., cand.mag., ph.d.-stud.

Psykologiske faktorerens betydning for symptom billedet og sygdomsforløbet hos patienter udsat for akut whiplash traume.

Hovedansvarlig: Carstensen T., cand.psych., ph.d.-stud.

Medically unexplained symptoms and functional disorders in primary care.

Hovedansvarlig: Rask M., cand.med., ph.d.-stud. (Forskningsenheden for Almen Praksis, Aarhus).

Prædiktorer for funktionelle lidelser i almen praksis - forebyggelse af kroniske forløb.

Hovedansvarlig: Hansen HS., cand.med., ph.d.

Functional somatic symptoms in childhood: predictors, course and continuity.

Hovedansvarlig: Rask CU., cand.med., ph.d.

Patientuddannelse til kroniske smertepatienter

Komiteen for Sundhedsoplysning.

Hovedansvarlig: Mehlsen M., cand.psyk., ph.d.

Consequences of functional disorders?

Hovedansvarlig: Løngård K., cand.scient.san.publ. (Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA))

Biologiske markører for funktionelle lidelser.

Hovedansvarlig: Kutzminske R., cand.med, ph.d.

Bodily distress syndrome; natural course and risk factors of patient and healthcare system.

Hovedansvarlig: Budtz-Lilly A., cand.med, ph.d-stud. (Forskningsenheden for Almen Praksis, Aarhus).

Somatiseringshovedpine i primærsektoren.

Hovedansvarlig: Hansen HJ., lic.odont, MPH-stud.

Funktionel lidelse og tilbagevenden til arbejde

Hovedansvarlig: Momsen AM. Fysioterapeut, MPH, ph.d., Marselisborgcentret og NFA.

Funktionel sygdomsepidemiologi. Afgrænsning, forekomst, årsag og prognose mv.

(Delprojekt af multicenterstudiet Functional Somatic Syndromes. Delimitation, occurrence, risk factors and prognosis. The DanFunD project).

Hovedansvarlig: Fink P., professor, ph.d., dr.med.

Kommende projekter

A multidisciplinary approach to understanding disabling functional syndromes including fibromyalgia, irritable bowel and chronic fatigue syndromes

Fælles Europæisk projekt: DK-ansvarlig: Fink P., professor, ph.d., dr.med.

Forebyggelse af funktionelle lidelser

Et studie af ACT som forebyggelsesintervention i gymnasieklasser.

Hovedansvarlig: Frostholm L, cand.psyk, ph.d.

Nielsen LK., cand.psyk.

Andre ikke direkte forskningsprojekter

Folkeoplysning og uddannelse af læger samt socialrådgivere (TERM)

Hovedansvarlig: Toscano L., cand.med.

I forbindelse med diagnostik og metoder er afdelingen blevet inddraget i arbejdet med at forbedre SCAN-interviewet samt deltage i arbejdsgruppen vedr. revision af WHO's diagnostiske klassifikationssystem, ICD-10.

Publikationer

Peer-reviewed udenlandske artikler

Carstensen TB, Frostholm L, Ørnbøl E, Kongsted A, Kasch H, Jensen TS, Fink P. **Are there gender differences in coping with neck pain following acute whiplash trauma? A 12-month follow-up study.** Eur J Pain 2011. [Epub ahead of print]

Fjorback L, Arendt M, Ørnbøl E, Fink P. **Mindfulness-Based Stress Reduction & Mindfulness-Based Cognitive Therapy - a literature review of randomized controlled trials.** Acta Psychiatr Scand 2011; 124(2):102-19.

Hall N, Kuzminskyte R, Pedersen AD, Ørnbøl E, Fink P. **The relationship between cognitive functions, somatization, and behavioral coping in patients with multiple functional somatic symptoms.** Nord J Psychiatry 2011;65(3):216-24

Hansen HS, Rosendal M, Ørnbøl E, Fink P. **Are medically unexplained symptoms and functional disorders predictive for the illness course? A two-year follow-up on patients' health and health care utilisation.** J Psychosom Res 2011;71(1):38-44.

Micali N, Simonoff E, Elberling H, Rask CU, Olsen EM, Skovgaard AM. **Eating Patterns in a Population-Based Sample of Children Aged 5 to 7 Years: Association With Psychopathology and Parentally Perceived Impairment.** J Dev Behav Pediatr 2011 [Epub ahead of print].

Schröder A, Fink P. **Functional somatic syndromes and somatoform disorders in special psychosomatic units: organizational aspects and evidence-based treatment.** Psychiatr Clin North Am 2011;34(3):673-87.

Schröder A, Ørnbøl E, Licht R, Sharpe M, Fink P. **Outcome measurement in functional somatic syndromes: SF-36 summary scores and some scales were not valid.** J Clin Epidemiol 2011, e-pub ahead of print.

Peer-reviewed udenlandske artikler, oversigts

Fjorback L, Arendt M, Ørnbøl E, Fink P. **Mindfulness-Based Stress Reduction & Mindfulness-Based Cognitive Therapy - a literature review of randomized controlled trials.** Acta Psychiatr Scand 2011;124(2):102-19.

Fjorback, L.O.; Walach, H. Meditation Based Therapies—A Systematic Review and Some Critical Observations. Religions 2012, 3(1): 1-18

Populærvideenskabelige publikationer

Carstensen, T. **Whiplash - distress og smerter før uheld prædikterer gener.** Best Practice – Reumatologi, marts.

Toscano L. **Når kroppen siger fra –information om funktionelle lidelser.** Udgivet af Komiteen for Sundhedsoplysning.

Bøger / bidrag til bøger

Creed F, Henningsen P, Fink P, Eds. **Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress. Developing better clinical services.** Cambridge University Press; 2011.

Creed F, van der Feltz-Cornelis C, Guthrie E, Henningsen P, Rief W, Schröder A, White P. **Identification, assessment and treatment of individual patients.** In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress. Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 175-216.

Fink P, Burton C, de Bie J, Söllner W, Fritzsche K. **Current state of management and organisation of care.** In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress: Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 97-123.

Fink P, Fritzsche K, Söllner W, Lyketsos C. **Training.** In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms,

somatisation and bodily distress: Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 217-35.

Fjorback L. **Kognitiv Terapi**. Hans Reitzels Forlag.

Fjorback L. **Mindfulness**. PsykiatriFonden, 2011

Henningsen P, Fink P, Rief W. **Terminology, classification and concepts**. In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress: Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 43-68.

Kessing LK, Rosendal M, Fink P, Kjeldsen HC. **Somatoforme Lidelser**. Lægehåndbogen.

Schröder A, Fink P. **Somatoforme tilstande**. In: Psykiske sygdomme og kroppen. Munksgaard Danmark, p. 103-120.

Creed F, C v d Feltz-Cornelis, Henningsen P, Rief W, Schröder A, White P. **Identification, assessment and treatment of individual patients**. In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress: Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 175-216

Weissblat E, Hindley P, Rask CU. **Medically unexplained symptoms in children and adolescents**. In: Creed F, Henningsen P, Fink P, editors. Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress. Developing better clinical services. Cambridge University Press, p. 158-174

Debat / kommentar

Fink P. **Debatindlæg**. Dagens Medicin.

Rask CU. **Fokus på børns hjertebanken og ondt i maven**. Udforsk, Aarhus universitetshospital, 1. halvår 2011, s. 24.

Rask CU. **Av: Når barnets mave gør ondt – og lægen ikke aner hvorfor**. Ugeskr Læger 2011, 173(26): 1858.

Konferencer og øvrige aktiviteter

Videnskabelige foredrag

Fink P. **Funktionelle tilstande - fup eller fakta?** Foredrag for Forsikringslægeres Forening, København

Fink P. **Afgrænsning af funktionelle lidelser fra somatiske og mentale lidelser.** Dronning Alexandrine Forelæsning, Årsmøde Dansk Militærmedicinsk Selskab

Fink P. **Hvad fejler man, når man ikke fejler noget?** Rigshospitalet (arrangeret af Dansk Psykiatrisk Selskab og Dansk Selskab for Neurofysiologi)

Fink P. **Funktionelle tilstande – en update på diagnoser og behandling.** Forum for privatpraktiserende neurologer, Middelfart

Fink P. **Are Bodily Distress Syndrome (BDS) / Physical Symptom Disorder and Health Anxiety (HA) Different Disorders?** APM 58th Annual Meeting, Arizona, USA

Fink P. **Somatisering og dyspnø.** Afdelingssymposium, lungemedicinsk afd., Aarhus Universitetshospital

Fjorback L. **Mindfulness Therapy for bodily distress syndrome - a randomized trial.** 14th annual scientific meeting of the European association for consultation- Liaison psychiatry and psychosomatics, Budapest, Hungary.

Frostholt L. **ACT Group Therapy for Health Anxiety.** EACBT conference, Reykjavik, Island

Frostholt L. **ACT Group Therapy for Health Anxiety. Preliminary results.** Invited scientific meeting, Coromandel, New Zealand, April 2011

Nielsen, LK. **Bodily Distress Disorder og Helbredsangst – Udvikling af diagnoserne, assessment og forskning på området.** Dansk Sundhedspsykologisk Selskabs Årsmøde 2011.

Nielsen, LK. **Mindfulness – en hjælp til at acceptere det uacceptable.** International Sklerodermi dag 2011, Dansk Sklerodermi og Raynard

Forening.

Pedersen MP. **Whiplash - en update på diagnose og behandling.** Forum for privatpraktiserende neurologer, Middelfart.

Rask CU. **Infancy regulatory problems as a predictor for impairing functional somatic symptoms at age 5-7-years.** Conference in Paediatric Excellence in Mental Health, Istanbul.

Populærvidenskabelige foredrag

Fink P. **Funktionelle lidelser – en klinisk og samfundsmæssig udfordring.** Emnedag for sygeplejersker ”Den kroniske patient i reumatologien”, Nyborg.

Fink P. **Hvad er funktionelle sygdomme og hvad gør vi ved det.** Gallo, Aarhus.

Fink P. **Funktionelle lidelser i almen praksis.** Temadag ”Psykiatri og funktionelle lidelser” for læger i I- og H-stillinger i Regionmidtjylland.

Fjorback L. **Mindfulness og arbejdsliv.** Folkeuniversitet, København & Folkeuniversitet, Herning & Folkeuniversitet, Aarhus.

Fjorback L. **Heldags Mindfulness workshop** Folkeuniversitet København & Folkeuniversitet Odense & Folkeuniversitet Kolding & Folkeuniversitet Aarhus.

Fjorback L. **Mindfulness og behandling.** Folkeuniversitet Aarhus.

Fjorback L. **Funktionelle lidelser.** PsykInfo, Risskov.

Fjorback L. **Mindfulness.** PsykiatriFonden, København.

Frostholm L / Schröder S: **Udredning og behandling af funktionelle lidelser i almen praksis.** Store Praksisdag, Herning.

Pedersen MP. **En psykoedukativ video efter akut whiplash traume.** Forum for Funktionelle Forstyrrelser, Dianalund Epilepsihospital.

Rask CU. **Børn og funktionelle lidelser.** Møde i Syddjurs Lægelaug.

Rask CU. **Psykisk trivsel og udvikling hos skolebørn.** Temaaften for forældre og lærere til børn mellem 10-12 år, Herlev Hospital.

Deltagelse i møder/symposier

Fink P. **Functional somatic disorders. What are they, who gets them, and how should they be managed?** Oplæg på Innovative management in primary care. The First Oxford Psychological Medicine Symposium: Managing Medically Unexplained Symptoms. Corpus Christi College, Oxford.

Fink P. **Psykiatri tænketank.** Dagens medicin.

Posters

Carstensen, T., Frostholt, L., Ørnbøl, E., Kongsted, A., Kasch, H., Jensen, T. S. & Fink, P. **Are there gender differences in coping with neck pain following acute whiplash trauma?** 14th Annual Scientific Meeting of the European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP), Budapest, Hungary

Carstensen, T., Frostholt, L., Ørnbøl, E., Kongsted, A., Kasch, H., Jensen, T. S. & Fink, P. **Are there gender differences in coping with neck pain following acute whiplash trauma?** 25th European Health Psychology Conference. Crete, Greece

Frostholt L, Eilenberg T, Nielsen L, Fink P. **ACT Group Therapy for Health Anxiety.** 14th Annual Scientific Meeting of the European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP), Budapest, Hungary

Lind AB, Risør MB, Fink P, Christensen M, Kolstad H, Lomborg K. **A qualitative study of every day concerns among people with severe somatoform disorders.** PhD day, Faculty of Health, Aarhus University

Pedersen MP, Frostholt L, Fink P, Ørnbøl E. **Effectiveness of an educational video following acute whiplash trauma: a randomized controlled trial.** 14th Annual Scientific Meeting of the European Association for Consultation Liaison-Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP), Budapest, Hungary.

Rask CU. **Developmental trajectories and risk mechanisms of functional somatic symptoms in child-hood: The 11-year follow-up of the Copenhagen Child Cohort 2000 (CCC 2000).** 14th Annual Scientific Meeting of the European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP). Budapest, Hungary

Rask CU. **Funktionelle somatiske symptomer hos børn. Præsentation, prædiktorer og forløb.** Psykiatriens Forskningsdag, Aarhus Universitetshospital 2011

Trøllund MR, Fink P, Bro F, Rosendal M. **Diagnostic classification of medically unexplained symptoms in primary care.** 17th Nordic Congress of General Practice, Tromsø, Norge

Rask MT, Andersen SA, Bro F, Fink P, Rosendal M. **Towards a clinical useful diagnosis for moderate medically unexplained symptoms in primary care.** PhD day, Faculty of Health, Aarhus University

Undervisning

Forskeruddannelse

Forskningsklinikken har p.t. 8 ph.d.-studerende.

Spørgeskemakursus for ph.d.-studerende, Aarhus Universitet & Odense Universitetshospital
Undervisere: Fink P & Ørnboel E.

Basic Biostatistics for ph.d.-studerende, Aarhus Universitet.
Underviser: Ørnboel E.

Prægraduat undervisning

Forelæsning i liaisonpsykiatri. Skejby Sygehus.

Underviser: Fink P

Sundhedspsykologi, medicinstud. 3. sem., Aarhus Universitet.

Undervisere: Frostholt L, Fink P, Rehfeld E

Funktionelle lidelser, medicinstud. 3. sem., Aarhus Universitet.

Underviser: Lind AB

Tandlægeuddannelsen, 6.-7. sem., Aarhus Tandlægehøjskole

Underviser: Fink P

**Funktionelle Lidelser - Bodily Distress Syndrome (BDS) og
helbredsangst - Diagnoser, cases og sygdomsforståelse.**

Gæsteforelæsning i Sundhedspsykologi, Psykologisk Institut, Aarhus
Universitet.

Underviser: Carstensen BW

Konsultativ sundhedspsykologi. Forelæsning ved Syddansk Universitet.

November 2011

Underviser: Frostholt L

Børne- og Ungdomspsykiatri (forelæsning og holdundervisning),

medicinstud. 11. sem., Aarhus Universitet.

Underviser: Rask CU.

Mindfulness and bodily distress. Undervisning af amerikanske
studerende ved DIS, Danish Institute for Study Abroad.

Postgraduat undervisning

TERM-kursus, praktiserende læger i Region Syd

Underviser: Per Fink

**Tinnitus og svimmelhed som funktionelle lidelser. Lægens
faldgruber?** Efteruddannelseskursus, dansk selskab for Otolaryngologi,
hoved- og Halskirurgi.

Underviser: Fink P

Funktionelle lidelser. Sundhedsstyrelsens kursus i klinisk oral fysiologi og smertebehandling.

Underviser: Per Fink

Funktionelle lidelser – en klinisk og samfundsmæssig udfordring.

Reumamøde, Region Sjælland.

Underviser: Per Fink

Funktionel lidelser i almen praksis. Praksisdag Syd

Underviser: Fink P

Humanistisk sundhedsforskning – metoder og analytiske tilgange.

Speciallægeuddannelsen i almen medicin, Aarhus Universitet.

Underviser: Lind AB

Funktionelle aspekter ved smertetilstande. Efteruddannelse af læger, psykologer og fysioterapeuter ved Paraplegi afsnit, Viborg Regionshospital.

Underviser: Lind AB

Stress, stresshåndtering og betydningen af mindfulness-baseret kognitiv terapi. Generalforsamling i Psykologforeningen i Viborg Kredsen, Viborg

Underviser: Lind AB

Longing for existential recognition. Fremlæggelse af forskningsresultater ved Jysk Fynsk Forskningsforum i Psykiatri afholdt af Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital.

Underviser: Lind AB

Behandling af helbredsangst. Liaisonpsykiatrisk temadag, Psykiatrisk Center Ballerup.

Underviser: Carstensen BW

Whiplash - udvikling af kroniske symptomer og nyt

forebyggelsesstudie. Liaisonpsykiatrisk temadag, Psykiatrisk Center Ballerup.

Underviser: Carstensen BW

Funktionelle lidelser hos børn og unge. Diagnostik og behandling.

Afsnit C, Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Risskov

Underviser: Rask CU.

Funktionelle symptomer hos børn og unge. Fortsatte studier.

Forskningsmøde på Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Risskov

Underviser: Rask CU.

Funktionelle symptomer og lidelser hos børn - fokus på funktionelle mavesmerter. Pædiatrisk Afdeling Randers Central Sygehus.

Underviser: Rask CU.

Introduktionskursus Vest, introduktionslæger i børne- og ungdomspsykiatri og i voksenpsykiatri.

Underviser: Rask CU.

H-kursus for kommende speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri.

Underviser: Rask CU

H-kursus for kommende speciallæger i pædiatri.

Underviser: Rask CU

Temamøder: Funktionelle lidelser – hvad, hvem, hvordan?

Jobcentre: Århus Vest, Nord, Syd og Centrum, Esbjerg

Sagsbehandlere, virksomhedskonsulenter, sundhedsfaglige medarbejdere i sygedagpengeafd.

Undervisere: Toscano L, Lange AD

Temadag: Funktionelle lidelser – hvad, hvem, hvordan?

Beskæftigelsesafd. Ringkøbing-Skjern Kommune:

Sagsbehandlere fra sygedagpenge- og kontanthjælpsafd., virksomhedskonsulenter, projektmedarbejdere mv.

Undervisere: Toscano L, Lange AD

Temamøde: Funktionelle lidelser – hvad, hvem, hvordan?

Fysioterapeuter, Quick Care, Herning.

Undervisere: Toscano L, Lange AD

Uddannelse i Mindfulness-baseret-stress-reduktion for læger og psykologer, Modul 1 og modul 2.

Underviser: Fjorback L.

Mindfulness og Cancer. København.

Underviser: Fjorback L.

Funktionelle lidelser. Viborg Sygehus.

Underviser: Fjorback L.

Mindfulness. læger i Vejle.

Underviser: Fjorback L.

Funktionelle lidelser. Læger Region Syd.

Underviser: Fjorback L.

Mindfulness. Forelæsning Dansk Psykiatrisk Selskab årsmøde
Underviser: Fjorback L.

Mindfulness Lokal Psykiatri Silkeborg
Underviser: Fjorback L.

Mindfulness og stress. BEC, Herning
Underviser: Fjorback L.

Mindfulness og alkoholbehandling. Vejle
Underviser: Fjorback L.

Mindfulness og smertebehandling. Smertecenteret
Underviser: Fjorback L.

DVD / Hjemmeside / Manual

Udarbejdelse af manuskript og video til patient edukation vedr. akut whiplash.

Pedersen MP, Frostholt L, Fink P, Kasch H, Andersen SB.

Udvikling af ny hjemmeside www.funktionellelidelser.dk

Toscano L.

Studiebesøg

Forskningsophold juli-august 2011 på **Laboratory for Affective Neuroscience Waisman Laboratory for Brain Imaging & Behavior, Center for Investigating Healthy Minds, University of Wisconsin, Madison, USA**

Fjorback L.

Besøg på **The Johns Hopkins Blaustein Pain Treatment Center, Baltimore, USA**

Fink P og Christensen NB.

Gæsteforelæsninger

FFL arrangerer 2 gange årligt en åben møderække, hvor forskere inviteres til at fremlægge og diskutere deres forskning med afdelingens medarbejdere og andre interesserede:

The effect of mindfulness-based cognitive therapy for prevention of relapse in recurrent major depressive disorder: A systematic review and meta-analysis.

Piet J, cand.psych., PhD-stud., Aarhus Universitet

Aktør i eget liv – Hvordan kan man hjælpe udsatte mennesker med at få greb om tilværelsen?

Bertelsen P, Professor, PhD, Antropologisk Psykologi, Aarhus Universitet

Rehabilitering og Tilbagevenden Til Arbejdet (TTA) fra den sygemeldtes perspektiv - Kan dynamikken i sygefravær og TTA afdækkes ved hjælp af kvalitativ metode?

Friis Andersen M, ph.d.-studerende, cand.psych., Det Nationale Center for Arbejdsmiljø.

Meditation og hjerneprocesser.

Bærentsen KB. Lektor, MR-Centret Skejby Sygehus & Psykologisk Institut, Aarhus Universitet.

Nye medier i ludomanibehandling

Linnert J, lektor, Forskningsklinikken for Ludomani, Aarhus Universitetshospital.

Praktiserende læger og healere sammenlignet – En antropologisk komparativ” ”Analyse af MUS patienternes oplevelse af konsultationer hos praktiserende læger vs. behandling hos spirituelle healere.

Ostenfeld-Rosenthal A, ekstern lektor, mag.art., ph.d., Institut for antropologi, arkæologi og lingvistik, OUH.

En follow-up undersøgelse af patienter i almen praksis med selvvalderet Bodily Distress Disorder.

Budtz-Lilly a, Læge, Forskningsenheden for Almen Praksis, Aarhus Universitet.

Stress og stresshåndtering blandt patienter med svære funktionelle lidelser” - Et kvalitativt studie.

Bondo Lind A, Cand.mag., og ph.d.-stud., Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital.

Compassion-Focused Therapy inspireret af Paul Gilbert.

Grønlund C, cand.psych.

Mindfulness and Neuroscience - præsentation fra studieophold ved hjerneforsker og mindfulness-forsker Richard Davidson, University of Wisconsin, USA.

Overby Fjordback L, Læge og ph.d.-stud., Forsningsklinikken for Funktionelle Lidelser, Aarhus Universitetshospital.

Fysisk sundhed til mennesker med svær psykiatrisk lidelse.

Hjorth p, MPH og ph.d.-stud., Aalborg Psykiatriske Sygehus, Enheden for Psykiatrisk Forskning

Betydningen af tilknytningsstil for delay i kræftudredning.

Maar Andersen C, cand.psych og ph.d.-stud., Aarhus Universitet.

Placebo med antropologiske øjne.

Ostenfeld-Rosenthal A, ekstern lektor, mag.art., ph.d., Institut for antropologi, arkæologi og lingvistik, OUH.

Mindfulness og kræftbehandling.

Hanne Würtzen, cand.psych.aut., ph.d-stud., Afdeling for Psykosocial Kræftforskning, Institut for Epidemiologisk Kræftforskning.

Globalisering, omstillingspres og psykisk arbejdsmiljø.

Grandjean Bamberger S, cand.psych., ph.d.-stud., Aarhus Universitet.

Hjerneforskning og meditation. Præsentation af forskningsgruppens nuværende projekter.

Roepstorff A, Associate professor og Peter Vestergaard-Poulsen, Associate Professor,
CFIN Center for Functionally Integrative Neuroscience.

At tale om smerte - Explain Pain.

Høgh M, specialist i fysioterapi, Aarhus Universitet.

Deltagelse i råd, nævn, udvalg og netværk

- Christensen NB. Medlem af Forløbsgruppen for Lænde-rygsmerter i Region Midt
- Fink P. DSM-IV working group on health anxiety
- Fink P. Fellow i American Academy of Psychosomatic Medicine.
- Fink P. Medlem af Academy of Psychosomatic Medicine, Association of European Psychiatrists, International College of Psychosomatic Medicine, Psychosomatics.
- Fink P. Medlem af European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP).
- Fink P. Medlem af European Psychosomatic Research Network (ECPR).
- Fink P. Medlem af arbejdsgruppe vedr. videreudvikling WHO's neuropsykiatriske interview (SCAN interview).
- Fink P. Medlem af arbejdsgruppe vedr. klinisk vejledning, Dansk Selskab for Almen Medicin (DSAM).
- Fjorback L. Deltagelse i workshop: Center for Samtidsreligion, The Buddhism & Modernity Research Group
- Fink P. Medlem af fagpanel i Angstforeningen.
- Rask CU. Medlem af den internetbaserede: Paediatric-liaison Group.
- Rask CU. Medlem af interessegruppen for Liaisonpsykiatri og Psykosomatik, DK.
- Rask CU. Medlem af interessegruppen i Børne- og ungdoms- liaison psykiatri under European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EALCPP)
- Rask CU. Medlem af European Association for Consultation-Liaison Psychiatry and Psychosomatics (EACLPP)
- Rask CU. Medlem af The Association for Child and Adolescent Mental Health (ACAMH)
- Rask CU. Medlem af Association for Contextual Behavioral Science (ACBS)
- Rask CU. Medlem af Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab (BUP-DK)
- Rask CU. Medlem af Scientific Committee for kommende EACLPP/ECPR kongres i Århus, DK, d. 27-30 juni 2012.
- Rask CU. Medlem af arbejdsgruppen for det børne- og ungdomspsykiatriske diagnostiske interview: DAWBA
- Rask CU. Rådgivning af arbejdsgruppe vedr. retningslinjer for udredning og behandling af børn med funktionelle lidelser i pædiatrisk regi.
- Rask CU. Kursusleder på Introduktionskursus Vest.
- Rehfeld E. Formand for Liaisonpsykiatrisk Interessegruppe.
- Schröder A. Bestyrelsesmedlem af Liaisonpsykiatrisk Interessegruppe
- Schröder A Expert advisor for the Advisory Committee on WHO Schedules for Clinical Assessment in Neuropsychiatry (SCAN), Section 2 (somatoform disorders).

- Toscano L. Medlem af Symptomgruppen, Forskningsenheden for Almen Praksis, Aarhus Universitet.

Øvrigt

Peer-review

Afdelingens forskere har lavet reviews for følgende tidsskrifter og forlag:

- European Journal of Pain
- Journal of Psychosomatic research
- Psychotherapy and Psychosomatics
- The Journal of Nervous & Mental Disease
- General Hospital Psychiatry
- Journal of Paediatrics
- Nordic Journal of Psychiatry
- Personality and Individual Differences

Bedømmelsesudvalg

- Fink P. Medlem af bedømmelsesudvalg vedr. et adjungeret professorat, University Medical Center Groningen, Holland.
- Fink P. Forbehandler på ph.d.-ansøgning, Aarhus Universitet

Redaktionelt arbejde

- Fink P. Medredaktør på bogen "Medically unexplained symptoms, somatisation and bodily distress. Developing better clinical services" udgivet af Cambridge University Press.
- Fink P. Editorial Board, General Hospital Psychiatry.
- Fink P. Editorial Board, Psychosomatics.
- Fink P. Associate editor, Journal of Psychosomatic Research.

Gæster

JoAnne Dahl, PhD, Associate professor, senior lecturer, Department of Psychology, Uppsala University, Uppsala, Sweden

Patricia J. Robinson, PhD, Mountainview Consulting Group, Washington

Kirk Strosahl, PhD, Co-Principal at Mountainview Consulting Group, Washington

Benjamin Schoendorff, Doctoral Student at Quebech University, Montreal

Supervision / vejledning

Flere af afdelingens forskere fungerer som vejledere for ph.d.-studerende samt udfører supervisionsopgaver.

**Forskningsklinikken For Funktionelle Lidelser
Aarhus Universitetshospital,
Nørrebrogade 44
8000 Aarhus C**

Telefon: 7846 4310

Fax: 7846 4340

Email: funktionellelidelser@auh.rm.dk

Hjemmeside: www.funktionellelidelser.dk